

KAITSEMINISTEERIUM

Riigikantselei
Rahukohtu 3, 15161 Tallinn
riigikantselei@riigikantselei.ee

Meie: 02.03.2026 nr 5-1/26/4-4

Seisukoht kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse (ajateenistuse keelenõue) eelnõu (825 SE) kohta

Riigikogu riigikaitsekomisjon on algatanud kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse (ajateenistuse keelenõue) eelnõu 825 SE (edaspidi eelnõu), mille eesmärgiks on kehtestada ajateenistusse asuvale kutsealusele B1-taseme eesti keele oskuse nõue, et minimeerida keeleoskamatus tõttu tekkida võivaid eluohtlikke olukordi ning tagada ajateenijate parem ettevalmistus tulevasteks võimalikeks lahinguteks ning seeläbi tõhusam riigi sõjaline kaitsmine. Eelnõu osas on Riigikantselei palunud Kaitseministeeriumil esitada Vabariigi Valitsuse seisukoht, arvestades Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Kultuuriministeeriumi arvamust.

Toetame eelnõu, millega sätestatakse kutsealustele B1-tasemel eesti keele oskuse nõue. Samuti toetame asjakohasel juhul kutsealusele tasemeeksami sooritamise ja keelekursusel osalemise kohustuse panemist. Võttes arvesse Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Kultuuriministeeriumi arvamusi, esitame eelnõus toodud eesmärkide saavutamiseks täpsustavad muudatusettepanekud:

1. Eelnõu § 1 punktiga 4 kaitseväeteenistuse seadusesse (KVTS) lisatava § 35¹ lõige 3 seab kutsealusele, kelle eesti keele oskus on alla B1-taseme või kes ei soorita tasemeeksamit nõutaval tasemel, kohustuse läbida eesti keele B1-taseme omandamiseks keeleõpe ühe aasta jooksul. Vastavalt kokkuleppele hakkab keeleõpet pakkuma Integratsiooni Sihtasutus. Seletuskirjas on selgitatud, et kutsealustele on plaanis pakkuda keeleõppekohti olemasoleva süsteemi raames, mis tähendab, et keelekursustele registreerimine toimub ning õpe algab üldjuhul kaks korda aastas: septembris ja jaanuaris. Eesti keele B1-taseme kursus mahus 250 akadeemilist tundi kestab sõltuvalt intensiivsusest keskmiselt 7-9 kuud. Eesti keele A2-tasemel kursus mahus 150 akadeemilist tundi kestab keskmiselt 4-6 kuud.

Seega toimuvad koolitused ja eksamid kindla graafiku alusel ning seadusega ettenähtud tähtjast kinnipidamine ei sõltu alati isiku hoolsusest, vaid keeleõppe korraldusest. Kuivõrd eelnõu ei täpsusta, millisest hetkest keeleõppe läbimise 1-aastane tähtaeg algab, siis **teeme ettepaneku täiendada eelnõukohast KVTS § 35¹ lõiget 3 tingimusega, millest arvates hakkab kulgema 1-aastane tähtpäev kohustusliku keeleõppe läbimiseks järgmises sõnastuses:**

„(3) Kutsealusel, kelle eesti keele oskus on alla B1-taseme või kes ei soorita tasemeeksamit nõutaval tasemel, tuleb läbida eesti keele B1-taseme omandamiseks keeleõpe ühe aasta jooksul keeleõppesse suunamise otsuses märgitud tähtpäevast arvates.“.

2. Eelnõu § 1 punktiga 6 täiendatakse KVTS § 36 lõikes 2 valdkonna eest vastutavale ministrile antud volitusnormi ning nähakse ette, et minister kehtestab mh kutsealusele keeleoskuse hindamisel tasemeeksami sooritamise või keelekursusel osalemisega seotud sõidu- ja toidukulu hüvitamise tingimused ja ulatuse ning hüvitise maksmise korra. KVTS § 36 lõike 1 kohaselt makstakse kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele vastavuse hindamiseks arstlikul läbivaatusel, terviseuuringul või kutsesobivuse hindamisel viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu katteks hüvitist. Eelnõu § 1 punktiga 5 KVTSi § 36 lisatav lõige 1¹ aga ei näe ette hüvitise maksmist sõidu- ja toidukulude katmiseks. Eeltoodust tulenevalt **teeme ettepaneku muuta eelnõukohane KVTS § 36 lõige 2 ja**

sõnastada see järgmiselt:

„(2) Kutsealuse tervises seisundi hindamiseks arstlikul läbivaatusel, terviseuuringul või kutsesobivuse hindamisel viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu ning keeleoskuse hindamisel tasemeeksami soorituse või keelekursusel osalemise hüvitamise tingimused ja ulatuse ning hüvitise maksmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“.

3. Eelnõukohane KVTS § 37 lõige 1¹ seab tingimuse, et ajateenistusse kutsutava isiku eesti keele oskus peab vastama B1-tasemele, mis võib ekslikult viia seisukohani, mille korral näiteks C1-tasemel eesti keelt valdav kutsealune ei vasta ajateenistusse kutsumise tingimustele. Eelnevast tulenevalt **teeme ettepaneku täpsustada eelnõukohane KVTS § 37 lõige 1¹ järgmiselt:**

„(1¹) Ajateenistusse kutsutava isiku eesti keele oskus peab vastama vähemalt B1-tasemele.“.

4. Eelnõu § 1 punktiga 8 täiendatakse KVTS § 37 lõiget 5 punktiga 3 ning nähakse ette, et kutsealusele, kes on osalenud keeleõppes, tehakse ajateenistusse kutsumise otsus teatavaks 30 päeva enne ajateenistusse asumist. Sätte sõnastus „osalenud keeleõppes“ on ebamäärane, sest pole üheselt selge, kas piisab registreerumisest või on vajalik kursuse läbimine. Seetõttu tuleks erandi tingimused siduda selgemalt KVTS § 35¹ alusel toimuva keeleõppe kohustuse täitmisega. **Teeme ettepaneku sõnastada eelnõukohane KVTS § 37 lõike 5 punkt 3 järgmiselt:**

„3) läbinud keeleõppe ning sooritanud tasemeeksami.“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Erkki Keldo

Majandus- ja tööstusminister kaitseministri ülesannetes

Eda Loo-Suun

eda.loo-suun@kaitseministeerium.ee